

VODIČ KROZ PRAVA

Kako postupiti u slučaju korupcije

Šta je korupcija?

Riječ korupcija latinskog je porijekla (corruptio) i ima više značenja: kvarnost, izopačenost, potkupljivanje, podmićivanje, krivotvorenje, trulost.

Korupcija označava zloupotrebu službenog položaja radi ostvarivanja lične koristi. Ona stvara sistem u kojem su privilegovani oni sa "dubljim džepom" ili dobrim vezama. Korupcija u zdravstvu ima posebnu težinu jer može da ugrozi zdravlje ljudi, obesmišljavajući univerzalni princip jednakosti. Mada prema Ustavu svi građani imaju jednaka prava na liječenje, korupcija sistemski negira to pravo.

Vrste korupcije:

Bijela korupcija: davanje privilegija na osnovu rođачkih i prijateljskih veza, bez očekivanja protivusluge. Primjera radi: rođak koji je zaposlen u nekom domu zdravlja svaki put te preko reda uvede kod doktora. Slučajevi "bijeke korupcije" često ne predstavljaju krivično djelo sa-

ma po sebi, ali bi mogli eventualno da se podvedu pod disciplinsku odgovornost koju bi poslodavac trebao da kazni.

Siva korupcija: davanje privilegija po principu "usluga za uslugu". Primjera radi: u Fondu zdravstvenog osiguranja RS radi čovjek koji vam ponudi da će zahtjev za refundaciju biti završen za jedan dan, ako mu pomognete da njegovo dijete u školi popravi ocjenu iz matematike koju predaje vaša majka.

Crna korupcija: davanje prilivogija uz direktnu novčanu nadoknadu. Recimo: čekate na operaciju krajnika i nikako da dođete na red kod dobrog ljekara. Jedan prijatelj koji radi u bolnici ponudi vam da doktoru "gurnete" izvjesnu sumu u džep kako bi vas operisao preko reda.

Kako postupiti u slučajevima kada primjetite korupciju?

Korupcija se teško otkriva i kažnjava zbog specifičnog odnosa njenih počinitelja (ljekar - pacijent, profesor-student). Osnovna stvar u borbi protiv korupcije je da o njoj slobodno i bez straha pričate. To je preduslov da u svojstvu svjedoka ili žrtve korupcije ispunite građansku obavezu i nadležnim organima prijavite slučaj ili podnesete prijavu sa podacima o krivičnom djelu, počiniocu i eventualnim dokazima.

Procedura za prijavu korupcije

Pri prijavi korupcije veoma je važno da pružite što više dokaza o svojim tvrdnjama, po mogućnosti u pisanoj formi. To se najviše odnosi na način na koji je izvršeno krivično djelo-kako, gdje, kada,

kojim sredstvima, da li je bilo posrednika ili svjedoka. Konkretno, sumnju na korupciju u zdravstvu možete prijaviti zaštitnicima prava osiguranih lica.

Naime, u slučaju da vam neko u FZO RS ili u bilo kojoj zdravstvenoj ustanovi zatraži novac, ili neku protivuslugu da bi vam omogućio da ostvarite neko pravo iz obaveznog zdravstvenog osiguranja pozovite zaštitnika prava ili Službu za zaštitu prava osiguranih lica. Inače, Službi za zaštitu prava možete prijaviti i svaku drugu zloupotrebu službenog položaja zdravstvenih radnika, ali i zaposlenih u FZO RS. Svaku vašu sumnju na zloupotrebu Službi za zaštitu prava možete poslati elektronski, putem pošte, ali i prijaviti tefonom.

KONTAKTI

Služba za zaštitu prava FZO RS, Zdrave Korde 8, 78 000 Banjaluka
051 249 238
zastitnik.prava@zdravstvo-srpske.org

U svakoj organizacionoj jedinici Fonda, odnosno u svakoj opštini u RS, imenovani su zaštitnici prava osiguranih lica. Njihova je uloga da osiguranim licima obezbijede odgovor na sva njihova pitanja, da im pruže stručnu i tehničku pomoć kod ostvarivanja pojedinih prava, kao i da evidentiraju sve primjedbe i pritužbe osiguranih lica i da ih upute u proceduru zaštite prava. Ime i prezime zaštitnika prava osiguranih lica u vašoj opštini i broj kontakt telefona, možete da pronađete na internet stranici Fonda u linku «prava osiguranih lica» (www.zdravstvo-srpske.org). Svaka vaša prijava biće razmotrena i prosljeđena nadležnim organima.